

26.3.2021

Valtakunnanvoudin kanslia

UOL/00331/21

Sisäministeriö

kirjaamo@intermin.fi

key.poliisiosasto@intermin.fi

SMDno-2019-1504

Ulosottolaitoksen lausunto luonnokseen hallituksen esitykseksi laeiksi pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä annetun lain ja rahanpesun selvittelykeskuksesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esityksessä esitetään muutoksia pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä annettuun lakiin sekä rahanpesun selvittelykeskuksessa annettuun lakiin. Ulosottolaitos on ollut edustettuna työryhmässä, joka on valmistellut puheena olevaa hallituksen esitystä.

Ulosottolaitoksen osalta on merkityksellistä, että pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmän käyttämiseen oikeutettujen viranomaisten joukkoa esitetään laajennettavaksi. Esityksen mukaan pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä annetun lain 3 §:ssä määriteltyjen käyttämiseen oikeutettujen viranomaisten joukkoon lisättäisiin muun muassa Ulosottolaitos. Oikeus järjestelmän käyttämiseen perustuu ulosottokaaren säännöksiin. Käyttämiseen oikeutettujen viranomaisten joukon laajentaminen on hallituksen esitysluonnoksessa esiin tuotujen seikkojen mukaisesti perusteltu ja kannatettava.

Esityksessä tuodaan esiin ns. koostavan sovelluksen rakentaminen pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmän yhteyteen. Kyse on teknisestä ratkaisusta, jossa tiedusteleva viranomainen saisi yhden rajapinnan kautta tiedusteluvastaukset tilirekisteristä ja tiedonhakupöytäkirjasta. Esitetty muutos tulisi säästämään niin viranomaisten kuin luottolaitosten

työtä ja kustannuksia, sillä rajapintoja tulisi rakentaa huomattavasti vähemmän kuin alun perin on esitetty. Tällainen tekninen ratkaisu on siis perusteltu. Kuitenkin Ulosottolaitos kiinnittää huomiota siihen, että esityksessä tulisi selventää tarkemmin koostavan sovelluksen toimintamekanismeja. Hallituksen esityksen perusteluissa tuodaan useassa kohdin esiin, että pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmän käyttöönotto poistaa perusteettomia pankkitiedusteluja, sillä Tullin ylläpitämän tilirekisterin kautta on saatavissa tiedot siitä, missä luottolaitoksissa tiedusteltavalla on asiakkuus. Näin ollen tarkentavat kyselyt tiedonhakuprosessissa tehtäisiin vain niille toimijoille, joilla asiakkuus on havaittu.

Esityksestä ei kuitenkaan käy selkeästi ilmi, että koostava sovellus tekisi tiedonhakuprosessin kyselyt vain niihin luottolaitoksiin, joista asiakkuus on tilirekisterin kautta löytynyt. Tällä on merkitystä, sillä lain mukaan tiedonhakuprosessin tiedusteluissa luottolaitoksille tulee ilmoittaa yksilöity säännös, jonka perusteella tiedustelu tehdään. Näin ollen jokaisen tiedustelun yhteydessä luottolaitos saa tiedon siitä, että esimerkiksi ulosottoviranomaisella on tarve selvittää tiedusteltavan tietoja. On siis tärkeää, että koostava sovellus selvittää ensin asiakkuudet tilirekisteristä ja tekee tiedustelut tiedonhakuprosessiin tämän tiedon perusteella. Esitysluonnoksesta on tulkittavissa, että koostava sovellus toimii tällä tavoin, mutta yksityiskohtaisesti asiaa ei esitetä. Esitystä on Ulosottolaitoksen näkökulmasta selkeyttää vielä tältä osin.

Muilta osin Ulosottolaitoksella ei ole lausuttavaa esitysluonnoksesta.

Juhani Toukola

Valtakunnanvouti

Heidi Laine

Hallintovouti